

Varme- rekorder står i kø

Av THOR HARALD HENRIKSEN, EIRIK LINAKER BERGLUND og TERJE MORTENSEN (foto)

TROMSØ (VG) Er du lei av kjølige aprildager? Her er i alle fall en statistikk som varmer: 7 av 12 varmerekorder i Norge er satt etter 1989.

Og det er over 40 år siden den siste kulderekorden ble registrert.

Selv om snøværet nå har gjort et comeback over store deler av landet, er trenden tydelig: Det går mot varmere vintere.

Statistikken fra Meteorologisk institutt over temperaturrekordene i Norge måned for måned, viser at flertallet av varmerekordene er av nyere dato.

Målestasjonen Landvik utenfor Grimstad satte ikke mindre enn tre varmerekorder i mars i år. 23,1 grader ble målt 27. mars. Den forrige rekorden var 19,8 grader i Bergen 25. mars 1990.

Samtidig må man helt tilbake til 1971 for å finne den siste kulde-rekorden, minus 25 i Eoavdatmohkki i Finnmark 1. mai.

Som forventet

– Denne statistikken passer inn i det mønsteret vi forventer. Og det er grunn til å forvente flere nye varmerekorder i årene som kommer, spesielt om våren. Oppvarmingstrenden er mye tydeligere om våren sammenlignet med de andre årstidene, sier klimaforsker Rasmus Benestad ved Meteorologisk institutt til VG.

Han får støtte fra fremtredende norske klimaforskerne, som VG har snakket med. En artikkel som ble publisert i det anerkjente britiske tidskriftet Nature forrige uke, går klimaforskerne Dim Coumou og Stefan Rahmstorf langt i å knytte de mange hetebølgene globalt de siste årene til menneskeskapte klimaendringer.

Benestad støtter teorien.

– Hyppigheten av nye varmerekorder globalt er en indikasjon på klimaendringer, mener Benestad.

For både meteorologer, klimaforskere og vanlige folk har denne vinteren vært en «snakkis». Mens det snøde på Mallorca og kanalene i Venezia var islagte, ble de satt ny varmerekord på Svalbard i februar.

– Selv om det har vært varmt i Sør-Norge, er det på Svalbard det relativt sett har vært varmest, sier Pål

**VARSLER
TIDLIGERE VÅR:**
Klimaforsker Rasmus Benestad ved Meteorologisk institutt i Tromsø.

NORGESREKORDER

HØVESTE LUFTTEMPERATUR - MÅNED FOR MÅNED

MÅNED	DATO	STED	FYLKE	TEMP.
Januar	28.01.89	Tafjord	Møre og Romsdal	17,9°
Februar	23.02.90	Sunnalsøra	Møre og Romsdal	18,9°
Mars	27.03.12	Grimstad (Landvik)	Aust-Agder	23,1°
April	29.04.00	Sarpsborg	Østfold	27,0°
Mai	30.05.08	Lista fyr	Vest-Agder	31,3°
Juni	20.06.70	Nesbyen	Buskerud	35,6°
Juli	27.07.01	Oslo (Blindern)	Oslo	35,0°
	22.07.01	Trondheim (Voll)	Sør-Trøndelag	
August	06.08.75	Hamar (Disen)	Hedmark	35,0°
	03.08.82	Konnerud	Buskerud	
September	02.09.06	Byglandsfjord	Aust-Agder	28,5°
	01.09.58	Meråker	Nord-Trøndelag	
Oktober	11.10.05	Molde lufthavn	Møre og Romsdal	25,6°
November	06.11.03	Tafjord	Møre og Romsdal	21,8°
Desember	01.12.98	Sunnalsøra	Møre og Romsdal	18,3°

LAVESTE LUFTTEMPERATUR - MÅNED FOR MÅNED

MÅNED	DATO	STED	FYLKE	TEMP.
Januar	01.01.1886	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-51,4°
Februar	04.02.1881	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-50,6°
Mars	04.03.1888	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-45,1°
April	09.04.24	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-36,5°
Mai	01.05.71	Čoavdatmohkki	Finnmark	-25,0°
Juni	20.06.38	Fanaråken	Sogn og Fjordane	-12,2°
	02.06.62	Fanaråken	Sogn og Fjordane	
Juli	05.07.51	Fanaråken	Sogn og Fjordane	-8,3°
August	29.08.48	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-9,3°
September	30.09.28	Dividalen	Troms	-16,5°
Oktober	31.10.42	Šihččajávri	Finnmark	-34,7°
November	28.11.04	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-41,8°
Desember	31.12.1885	Karasjok (Ovllá-Pierguolbba)	Finnmark	-51,3°

Kilde: met.no

Prestrud, direktør i Cicero.

Ifølge Meteorologisk institutt var temperaturen i mars nesten 11 grader over normalen i Longyearbyen.

– Ekstremt

– Det har vært en helt ekstrem marsmåned i Fastlands-Norge. Men det vi er vitne til i Arktis er alarmerende, sier første-konsulent Stein Kristiansen ved klimaavdelingen til Meteorologisk institutt.

Ifølge klimaforskerne kan

den forventede temperaturøkningen de neste tiårene få store konsekvenser for mennesker, planter og dyr, også i Norge.

– Det mest bekymringsverdige er nedbør og flom, som rammer infrastrukturen hardest. Temperaturøkning og hetebølger kan ramme oss indirekte, i form av for eksempel høyere matvarepriser, sier Rasmus Benestad.

E-post: thor.harald.henriksen@vg.no
eirik.berglund@vg.no

Klima- panelet

❶ Skyldes den milde vinteren klimaendringer?

❷ Hva forteller varmerekordene om fremtiden?

Inger Hanssen-Bauer, klimaprofessor ved Høgskolen i Telemark:

❶ Vi kan ikke si om dette er en del av en trend, det må den langsiktige utviklingen vise. Årsaken til varmen er at vi har fått en usedvanlig varm luftmasse inn over landet, samtidig som vi har fått fønvind på østsiden av fjellene i sør. I tillegg har vi hatt lite snø, noe som har gjort at energien fra solen har blitt absorbert i stedet for reflektert.

❷ Temperaturforskjellene fra i fjor til i år er ikke klimaendringer, men variasjoner. Men vi forventer få veldig kalde og flere varme vintre fremover, over hele landet.

Helge Drange, klimaprofessor ved Bjerknessenteret ved Universitetet i Bergen:

❶ Nei, det er været. I vinter har lavtrykkene kommet rett inn over landet i motsetning til sør for oss, slik tilfellet var i fjor. Når det er sagt: Jorden blir gradvis varmere, så vi skal ikke bli forbauset om disse hendelsene kommer igjen.

❷ For Norge venter vi at middeltemperaturen om vinteren vil øke med 3–5 grader. Det er ganske mye, og mer enn middeltemperaturene vi har sett i vinter. Vi har i år derfor fått en god pekepinn på hva vi kan forvente, og klimaendringene kan medføre enda varmere vintre enn dette.

Pål Prestrud, direktør ved Cicero Senter for Klimaforskning:

❶ Selv om varmen har vært en god stund, kan vi ikke si det, siden vi har store, naturlige variasjoner i vær og klima. Når det er sagt, så passer dette inn i mønsteret til forskerne: Under en global oppvarming vil vi få flere og flere slike varmeperioder, da særlig på sommeren.

❷ Det er slik forskningen beskriver fremtiden. Vi vil få flere varmebølger, i våre områder da særlig om vinteren. Det vil påvirke mye, både vekstsesongen og plante- og dyrelivet. På Vestlandet satte de poteten i mars i år. Det er tidlig!